

Győri Ítéltábla

Gf.II.20.072/2020/4.

A Győri Ítéltábla a dr. Ádám Beáta felszámolóbiztos által képviselt **felperes. „fa”** (Helység2.) felperesnek a Wolf Theiss Faludi Erős Ügyvédi Iroda (Helység6,) által képviselt **Kft1.** (Helység1,) alperes ellen utólagos kedvezmény visszafizetése iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2020. január 27. napján kelt 26.G.40.062/2017/45. szám alatti ítélete ellen az alperes által 46. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a peres felek között hosszú időre visszatekintő szállítási szerződéses kapcsolat állt fenn. Gyakorlatuk az volt, hogy minden évben egy keretszerződésben rögzítették a szállítási szerződésekre vonatkozó általános megállapodást, amelynek mellékletei tartalmazták az egyéb (egyedi) megállapodásokat. A felek kapcsolata 2011. évtől nem folytatódott figyelemmel arra a körülményre, hogy felperes 2010. november 19. napjától csődeljárás, majd 2011. május 19. napjától kezdődően felszámolási eljárás alatt állt.

A 2010. január 1-től érvényes **„Saját márka előállítási szerződés - food”** megnevezésű okirat III/3. pontja „Utólagos, nem számlázott engedmény (bónusz)” alcím alatt szabályozta a teljesítményarányos bónusz (TAB) stabil és dinamikus részét, mely kedvezmények alatt a szerződő felek egyaránt olyan, szerződésben előre rögzített feltételek alapján elszámlált utólagos engedményt értenek, amely konkrét számlához vagy termékhez nem kapcsolható, ezért Áfa sem terheli.

Az ún. **teljesítményarányos bónusz stabil része** a teljes nettó átvett áru értékre vetített 1%-os mértékű kedvezményre jogosította az alperest a felperessel szemben. (G.40.082/2015/1/F/3. szám alatti mell.)

Az ún. **teljesítményarányos bónusz dinamikus részének** kiszámítása akként történt, hogy az elszámolási időszak tényforgalmát viszonyították a célforgalomhoz, s az így kapott aránypárt megszorozva a célforgalomhoz kapcsolt bónuszszázálékkal a teljesítés % kulcsát kapták meg. E % kulcsot szorozták meg a tárgyidőszak tényleges nettó forgalmával, s ez a számítás adta meg az alperest megillető utólagos kedvezményt.

A TAB stabil részével megegyező típusú bónuszok, amelyek az alperes részéről számlázásra kerültek: „Fix bónusz”, „MetSpa bónusz”, „utólagos engedmény”. A TAB dinamikus részével megegyező típusú bónusz volt korábban az ún. teljesítményarányos bónusz. Ezen bónuszok vonatkozásában az alperes 2008. és 2010. között (egyes tételek vonatkozásában 2008. és 2009., míg más tételek vonatkozásában 2009. és 2010. közötti időszakban) mindösszesen 109.650.133,- Ft-ot számlázott ki a felperes részére, amely összegeket a felperes megfizetett a részére.

Ugyanezen szerződés III/4. pontjában „Szolgáltatások” cím alatt határozták meg az „**adatszolgáltatás**” megjelölésű felperesi fizetési kötelezettséget, amely annak ellenszolgáltatása volt, hogy az alperes adatokat szolgáltatott a beszállító felperes számára a beszállított áruk forgalmáról és a készletről. Miután ez - az előző kedvezményekkel szemben - konkrét számlához vagy termékhez volt kapcsolható, ezért Áfa terhelte. Fizetése havonta történt, a teljes átvett nettó áruértékre vetített fix százalékos kulcs szerint. A 2010-re vonatkozó szerződésben ez a százalékos mértékű kulcs nem került meghatározásra (kitöltésre). Adatszolgáltatási díj címén az alperes a felperes részére 2010-ben 12.516.619,- Ft-ot számlázott, amelyet a felperes megfizetett.

Fenti két tétel összesen 122.166.752,- Ft volt. (A teljesítést a G.40.082/2015/1. szám alatti keresetlevél F/6 – F/13 alatti mellékletei tartalmazzák táblázatos formában)

* * *

A felperes keresetében 122.166.752,-Ft tőke, annak 2013. november 8. napjától számított a Ptk.301/A.§-a szerinti kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Arra hivatkozott, hogy a felperes és a közte létrejött szerződésekben a **különböző bónuszokra** (utólagos kedvezményekre) vonatkozó szerződéses kikötések a kereskedelemről szóló **2005. évi CLXIV. törvény** - 7.§ (2) bekezdés e) és f) pontja szerinti fordulatok megvalósulása folytán - **7.§-a (1) bekezdésébe ütköző** jelentős piaci erővel való visszaélést valósítottak meg.

Az **adatszolgáltatási díj** megfizetésének előírása pedig a mezőgazdasági és az élelmiszeripari termékek vonatkozásában a beszállítókkal szemben alkalmazott tisztességtelen forgalmazói

magatartás tilalmáról szóló törvény - a továbbiakban **Tfmtv. - 3.§ (1) és (2) bekezdése ec) pontjába ütköző** rendelkezésként a rPtk.200.§ (2) bekezdése alapján semmis. Másodlagosan arra hivatkozott, hogy a bónuszok és az adatszolgáltatási díj megfizetését előíró szerződési feltételek jöerkölcsbe ütközőek.

Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a semmis szerződési rendelkezések alapján megvalósult teljesítés vonatkozásában elsődlegesen az eredeti állapot helyreállítását, másodsorban a kikötés kihagyásával a szerződéses érvényessé nyilvánítását és a kereset szerinti összeg megfizetését kérte.

Rámutatott, hogy a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a Vj.47/2010. szám alatt indult ügyben vizsgálta az alperes 2009. évi és azt követő gyakorlatát, az ún. teljesítményarányos bónusz (TAB) kivetésével kapcsolatosan, s megállapította, hogy az alperes 2009. január 1. napja és 2011. december 31. között a Kertv. 7.§ (1) bekezdésébe ütköző jelentős piaci erővel való visszaélést valósított meg azáltal, hogy a 7.§ (2) bekezdés e) pontjával ellentétesen indokolatlanul teljesítményarányos bónusz (stabil és dinamikus rész) megfizetését írta elő beszállítói számára, továbbá a 7.§ (2) bekezdés f) pontjába ütközően azt egyoldalúan felszámította. Az alperes által a közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt előterjesztett kereset alaptalannak bizonyult, s az alperes keresetét elutasító jogerős ítéletet a Kúria is helybenhagyta Kfv.III.37.392/2015/5. szám alatti ítéletével.

A döntés által érintett teljesítményarányos bónusz stabil része jellegében megegyezik a kereset szerinti fix bónusszal, MetSpa bónusszal és utólagos engedménnyel, míg a teljesítményarányos bónusz dinamikus része megegyező a kereset szerinti, korábbi időszak teljesítményarányos bónuszával. Utalt arra is, hogy közel azonos tényállás mellett a Kft2. felperes által az alperes ellen indított – a továbbiakban párhuzamos - perben is az alperes marasztalására került sor. (Kúria Gfv.VII.34.032/2017/17.)

* * *

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. A keresetet jogalap tekintetében vitatta, összecszerűségében (a kereset alapját képező kimutatások tartalmát illetően) nem.

Mindenekelőtt - a rPp. 130.§ (1) bekezdés h) pontjára utalva - a Pp.157.§ a) pontja alapján a per megszüntetését kérte, arra hivatkozással, hogy a felszámolás alatt álló felperes a Cstv.48.§-a szerinti igényérvényesítési határidőt elmulasztotta.

Érdemben arra hivatkozott, hogy a felperes igénye elévült, a 2013. december 9. napján átvett fizetési felszólítás tartalma nem volt kellően konkrét, az nem volt az elévülés megszakítására alkalmas.

Vitatta, hogy a GVH előtti eljárásnak bármilyen kötőereje lenne a jelen per viszonylatában, figyelemmel arra, hogy a hatóság nem a két peres fél szerződését, hanem az alperes általános beszállítói gyakorlatát vizsgálta, azt időben sem a per tárgyát egészében felölelő jelleggel tette, hiszen a 2008-as év nem képezte a vizsgálat tárgyát.

A GVH határozata ugyan igazolta a piaci magatartás **közigazgatási jogellenességét, de ez egy magánjogi jogviszonyban a szerződési kikötés semmisségét nem alapozza meg**, az csak akkor lenne megállapítható, ha az ágazati jogszabály nem fűzne a jogsértéshez más jogkövetkezményt. A konkrét esetben azonban a Kertv. ágazati szankciót fűz a törvényi előírások megsértéséhez, így a rPtk. rendelkezései nem alkalmazhatók. Ha a jogalkotó azt akarta volna, hogy a közigazgatási norma megsértése polgári jogi érvénytelenségi ok legyen, akkor azt a Tpv. 11.§ (3) bekezdésében foglaltakhoz hasonlóan kifejezetten kimondta volna.

A kereset a rPtk. 4.§-ába (az új Ptk. 1:3 §-ába) ütköző, mert azzal a felperes egy évtizedes szerződési gyakorlatot sérelmez, elhallgatva, hogy kellően megtárgyalt volt az utólagos kedvezmény visszairására. Miután a kedvezményt továbbadta a fogyasztóknak, így voltaképpen a felperes a beszerzési ár egy részét kéri vissza keresetével. A felperes által csatolt iratokból egyértelműen megállapítható, hogy teljeskörűen véleményeltéréssel élhetett a felperes az általa kidolgozott feltételek vonatkozásában, bármely pontra vonatkozóan alakító joga volt. A kérdéses rendelkezések a felperes érdekét is szolgálták, éppen emiatt nem kifogásolta korábban soha azok alkalmazását. Az ún. MetSpa bónusz vonatkozásában egyébként is a Kft3. járt el.

A keresettel támadott rendelkezések **jó erkölcsbe ütközése** sem állapítható meg. Ez az érvénytelenségi ok szubszidiárius. A bónuszrendszer alkalmazása a piacon széles körben elterjedt volt, így versenyhátrányt nem okozott, ez az érvénytelenségi ok a szabad ártárgyalásos viszonyokra nem alkalmazható.

Az **adatszolgáltatási díjjal** a GVH az eljárása során nem foglalkozott, a felperes keresete érdemben ki sem fejti, hogy az miért lenne jogellenes.

* * *

Az ellenkérelem kapcsán a felperes arra hivatkozott, hogy a Cstv. 48.§ nem igényérvényesítési határidő. A követelést a tevékenységzáró mérleg nem tartalmazta, a felszámoló csak az iratok áttekintése és a GVH határozatát követően került abba a helyzetbe, hogy az igényt érvényesíthesse.

Felszólító levele tartalma teljeskörű volt, így az az elévülést megszakította. A konkrét esetben a versenyt torzító állapot elkerüléséhez nem elegendő a közigazgatási szankció alkalmazása. A bónusz olyan számlához (konkrét termékhez) nem kapcsolható utólagos visszatérítés, amely mögött még látszólagos szolgáltatás sem áll, éppen ezért nem számla került megküldésre, csak egy értesítőlevél.

* * *

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetnek megfelelően kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 122.166.752.Ft-ot és annak 2013. november 8. napjától számított törvényes késedelmi kamatát, valamint 4.124.000,-Ft perköltséget, az államnak 4.000.000,-Ft illetéket.

Arra hivatkozott, hogy a Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.43.044/2016/4-II. számú végzése alapján megismételt eljárásban nem volt vitatott, hogy a felek között (a rPtk. 379-385.§-ában szabályozott) szállítási szerződés jött létre, illetve az, hogy e szerződés alapján milyen összegben került sor bónusz, illetve adatszolgáltatási díj megfizetésére.

A perrel érintett 2008-2010 évek vonatkozásában 2008. évre vonatkozóan csak a keretszerződés került csatolásra, annak mellékletei nem, a 2009-es évre vonatkozóan sem a keretszerződés, sem pedig annak mellékletei nem állnak rendelkezésre, míg a 2010-es évi szerződések közül rendelkezésre áll mind a keretszerződés, amely a gyártói márkák forgalmazását szabályozza, mind pedig a saját (...) márka gyártását és forgalmazását szabályozó szerződés azzal, hogy azok is hiányosak.

Nem osztotta az alperes pergátló kifogását. Rámutatott, hogy a Cstv. 48.§-a csak a felszámoló feladatait sorolja fel, határidőt nem határoz meg. Az nem befolyásolja az igény érvényesíthetőségét, hogy a közbenső mérlegben a felszámoló szerepelteti-e a per tárgyát képező követelést vagy sem.

Az alperes elévülési kifogását sem találta alaposnak, álláspontja szerint - az 1/F/13. alatt csatolt - az alperes által 2013. december 9. napján átvett felszólító levél alkalmas volt az elévülés megszakítására.

Rámutatott, hogy a párhuzamos perben a Kúria a Gfv.VII.34.032/2017/10. számú ítéletében már állást foglalt a tekintetben, hogy a közigazgatási perben született ítéletre figyelemmel **nem vitatható az, hogy az utólagos engedmény kikötése az alperes részéről a Kertv. 7.§ (2) bekezdés e) és f) pontjába ütköző volt.** Jelen ügyben is hasonlóan kell figyelembe venni a GVH határozatát, emiatt megállapítható az utólagos kedvezmények fenti jogszabályi rendelkezésekbe ütközése. Önmagában abból, hogy más jogági jogszabályi rendelkezés nem mondja ki a polgári jogi semmisséget jogkövetkezményként, nem következik az, hogy a tilos jogügylet jogkövetkezménye ne lenne levonható. A Kertv. 9.§-a alapján alkalmazandó Tpv. szankciói nem tekinthetők olyan a rPtk. 200.§ (2) bekezdésében írt más jogkövetkezménynek, mely kizárná a jogszabályba ütköző szerződés érvénytelenségének megállapítását. A polgári jogi jogkövetkezmény alkalmazhatósága minden esetben a törvényi tilalommal védett jogi érdek, azaz az adott jogszabály rendeltetése alapján vizsgálendő és döntendő el. A GVH által kiszabott bírság célja a jogsértés megbüntetése, illetve a prevenció volt. Az eltiltás a jövőre nézve fejt ki hatást, de nem érinti a jogszabályba ütköző kikötés alapján a felperes által adott utólagos kedvezményeket, nem reparálja a felperest ért jogsérelmet. Mivel a GVH által alkalmazott szankció nem kizárólagos jogkövetkezménye a jogsértésnek, a felperes alappal igényelte - jogszabályba ütközésre hivatkozással - a szerződés részleges érvénytelensége jogkövetkezményeinek levonását.

Rámutatott, hogy az alperes **egyoldalúan kötötte ki az utólagos kedvezményt**, amire az is utal, hogy saját előadása szerint **a szerződést enélkül meg sem kötötte volna**. Önmagában abból, hogy a felperes a bónuszok tekintetében a szerződés módosítását nem igényelte, nem lehet arra következtetni, hogy a bónuszok alkalmazása kölcsönös gazdaság érdek alapján létrejött konszenzus lenne. Az általánosan alkalmazott bónuszrendszerre tekintettel, a felperes csak a bónusz mértékét vitathatta volna. Az érvénytelenségi okot azonban nem a bónusz mértéke valósította meg, hanem az, hogy az alperes egyoldalúan, s elfogadható indok - így a beszállítónak nyújtott előny - nélkül írta elő a bónusz alkalmazását.

Rámutatott, hogy a Versenytanács határozatával elbírált bónusznak (TAB) **az elszámolási módjában, metodikájában** pénzügyi számviteli szempontból **megfeleltethető a MetSpa bónusz és a fix bónusz és az utólagos engedmény**, ezek megegyeznek a TAB stabil részével. A 33. sorszám alatt beszerzett szakértői vélemény is ezt támasztotta alá, ezért megállapította a támadott rendelkezések érvénytelenségét és a részleges érvénytelenség következményeként kötelezte az alperest a rPtk. 239.§-a alapján a bónuszok és annak kamatai visszafizetésére. Rámutatott, hogy a perbeli bónuszok – a párhuzamos perben született kúriai ítélet [33] bekezdése értelmében – nem tekinthetők a főszolgáltatás és ellenszolgáltatás részének, így az alperesi érveléssel szemben a kedvezmények nem az ár részét képezik, a kedvezményrendszer csupán az ár meghatározási mechanizmus része.

Az adatszolgáltatási díj tekintetében megvalósultnak látta a Tfmtv.3.§ (2) bekezdése ec) pontja szerint tilalmazott forgalmazói magatartást. Mivel a felperes, mint beszállító által nem igényelt, illetve a felperes érdekeit nem szolgáló szolgáltatás igénybevételét írt elő az alperes, ezért e rendelkezés a Tfmtv. 3.§ (3) bekezdése alapján semmis. Kiemelte, hogy a Tfmtv. 3.§ (4) bekezdése értelmében a beszállító érvényesen nem járulhat hozzá a vele szemben tanúsított tisztességtelen forgalmazói magatartáshoz. Igazoltnak látta, hogy az alperes olyan adatokért fizettetett díjat a felperessel, melyekkel a felperes rendelkezett, így nem állt a díjjal szemben valós szolgáltatás, az kizárólag arra szolgált, hogy az alperes további kedvezményekhez jusson, így a kifizetett összeg visszajár.

* * *

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen elsődlegesen annak megváltoztatása és a kereset elutasítása, másodsorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést.

Fenntartotta az igényérvényesítési határidő elmulasztásával és az elévüléssel kapcsolatos álláspontját. **Vitatta az elsőfokú ítélet jogi álláspontját a GVH határozat kötőereje vonatkozásában**. Arra hivatkozott, hogy a GVH nem minden egyes beszállítói kapcsolatot vizsgált meg, csak szűrőpróbaszerűen vizsgálódott, s az alperes jellemző gyakorlatát derítette fel, így ez nem jelenti azt, hogy a GVH megállapította volna, hogy az alperes minden egyes szerződéses kapcsolatában megvalósult volna a határozat szerinti jogszabálysértés. A GVH csak olyan mértékben vizsgálta a jogsértést (kisebb minta alapulvételeivel), mely elegendő volt ahhoz, hogy több beszállítót is érintő jogellenes magatartástípust azonosíthasson, mely megalapozta az alkalmazott szankciót, a jövőre nézve szóló eltiltást.

Emiatt az elsőfokú ítélet [49] bekezdésében foglaltakból az egyediesítés hiányzik, az elsőfokú bíróság a konkrét ügyre vonatkozó tényállást sem állapította meg. A jogsértés feltételének minősülő **„egyoldalú előírás”** megvalósulásának alátámasztására a GVH határozata önmagában nem alkalmas, a GVH nem a konkrét bónusz mértékének jogellenességét, hanem a keretrendszer alkalmazásának egyoldalú előírását minősítette jogszabályba ütközőnek, s szerinte a törvényi tényállási elem (az egyoldalú előírás) azáltal valósult meg, hogy a TAB mint forgalmazási alapfeltétel (keretrendszer) nem volt vitatható.

Ezzel szemben **a bónusz százalékos mértéke és a célforgalom összege a beszállítókkal alku tárgyát képezte**, erre figyelemmel a konkrét bónuszmértéket tartalmazó kikötés érvénytelensége sem állapítható meg. A felperes még a szerződéseket sem tudta csatolni, a szerződéskötés körülményeit illetően semmilyen előadást nem tett, így az elsőfokú bíróság **megalapozatlanul állapította meg, hogy „az egyoldalú előírás” mint tényállási elem megvalósult**. Mivel a keretrendszer nem választható le a szerződés egészéről (s szorosan kapcsolódik az ármeghatározáshoz) így a részleges érvénytelenség egyébként sem értelmezhető a perbeli esetben.

A GVH a TAB dinamikus részét azért tartotta indokolatlannak, mert az nem ösztönzi teljesítménynövelésre a kereskedőt, akkor is fizetni kell, ha a kitűzött célforgalmat nem éri el. Azokra az esetekre a GVH is elismerte a TAB dinamikus részének forgalomösztönző képességét amikor a célforgalom teljesül, ezért nem is szabott ki bírságot a bónusz bevétel azon része után, melyet a teljesült célforgalom után számlázott az alperes.

Ebből következően a TAB dinamikus része vonatkozásában az érvénytelenség amiatt sem állapítható meg, mert ha a kitűzött célforgalmat a kereskedő - többteleterőfeszítés eredményeként - elérte, úgy **beszállítói érdeksérelem nem áll fenn**. A GVH újabb gyakorlata a teljesítményösztönző funkciót jogellenességet kizáró körülménynek tekinti. A GVH határozata alapján legfeljebb azt lehetne kimondani, hogy érvénytelen a bónuszkikötés azon része, mely szerint célforgalom elérése hiányában is jár az alperesnek a bónusz.

A kereset tárgyát képezték **a GVH határozatával nem érintett engedmények is** (fix bónusz, MetSpa bónusz, utólagos engedmény, teljesítményarányos bónusz). A Kertv. 7.§ (2) bekezdés e) és f) pontja szerinti jogsértések törvényi tényállási eleme az **„egyoldalú előírás”**, mely e kedvezmények esetében sem igazolt. Az elsőfokú bíróság adekvát tényállás megállapítása nélkül mondta ki ezen bónuszok vonatkozásában a Kertv. megsértését, a felperes e tényállási elemek megvalósulására vonatkozóan tényelőadást sem tett, bizonyítást nem ajánlott fel, így e körben az elsőfokú eljárás megismétlésének sincs helye, a felperes keresetének e részét el kell utasítani.

A jogsértés kulcseleme a szerződéskötési folyamat tartalma, jellege, melyet a fenti engedmények vonatkozásában sem a GVH, sem az elsőfokú bíróság nem vizsgált és igazolt, így a GVH határozat szerinti szerződéskötési tárgyalási gyakorlattal kapcsolatos tényállás ezekre nem alkalmazható automatikusan. Ugyanígy nem terjeszthetők ki a GVH megállapítási az általa nem vizsgált 2008.-as évre, hiszen a beszállítókkal a tárgyalások minden évben külön zajlottak. (A MetSpa bónusz esetében nem is az alperes, hanem a Kft3. tárgyalta és kötött megállapodást.) Nem került sor annak vizsgálatára sem, hogy ezen

bónuszok esetében fennáll-e a teljesítményösztönző funkció, holott ennek hiánya a jogellenesség alapja.

Az elsőfokú bíróság kizárólag számviteli szempontból vizsgálta a bónuszok egyezőségét, s a perben beszerzett (megalapozatlan) szakértői vélemény alapján tévesen állapította meg, hogy elszámolási módjukban, metodikájukban és pénzügyi számviteli szempontból ezek megfeleltethetők a TAB stabil és dinamikus részének. Az ezen megállapítás alapját képező szakértői vélemény aggályos, nem indokolja meg kielégítően következtetéseit, nem veszi számba teljeskörűen a releváns tényeket (pl. a szerződések tartalmát), emiatt fenntartotta a szakértői véleménnyel szemben 2020. január 27. napját kelt beadványában megfogalmazott kifogásait.

Az adatszolgáltatási díj alkalmazása, mint a Tfmtv. 3.§ (2) bekezdés ec) pontja szerinti tisztességtelen forgalmazói magatartás törvényi tényállási elemei (a beszállító által nem igényelt és/vagy a beszállító érdekeit nem szolgáló szolgáltatás igénybevételének előírása) vonatkozásában nem tett a felperes konkrét tényelőadást, nem terjesztett elő bizonyítékokat, s az elsőfokú bíróság sem vizsgálta, hogy milyen adatokat szolgáltatott az alperes, milyen formátumban, rendszerezésben, részletezettségben, összesítésben és rendszerességgel, s ezzel szemben milyen adatokkal rendelkezett maga a felperes, holott kizárólag ezek összevetése alapján lenne vizsgálható az, hogy szükséges lehetett-e a felperesnek az alperes által szolgáltatott adatokra.

A tényállás teljes hiánya miatt **téves (emellett iratellenes) az elsőfokú ítélet azon megállapítása, hogy a felperes az adatokkal maga is rendelkezett.** A felperesnek kellett volna arra magyarázatot adni, hogy miért írta alá a szerződést, ha 6-7 évvel később azt állítja, hogy nem volt szüksége az adatokra. Az általa bonyolított kiskereskedelmi forgalomról a nála meglévő készletekről szolgáltatott adatot. Ezekről a beszállítónak nincs információja, csak azt tudja, hogy legutóbb mikor és mennyi árut rendelt tőle a kereskedő. Valótlan az a felperesi állítás, hogy a területi képviselő pontosan ismeri a bolti készleteket, utóbbiak nem nyilvános információk, a területi képviselő a raktárba nem léphet be.

Ha a területi képviselők képesek is lennének informálisan információt beszerezni a százas nagyságrendű alperesi üzlet készleteiről, egyedi megkeresésekkel, ez lassabb, bizonytalanabb és költségesebb módszer, mint az alperes folyamatos és rendszerezett szolgáltatásának megrendelése. A fogyás dinamikájának ismerete hasznos információ a termelés optimalizálása és a saját árazás kialakítása körében, egy észszerűen eljáró beszállító vitán felüli érdekében áll ezen információk beszerzése.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

* * *

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki.

- A felek között 2008. december 17. napján létrejött „**Szállítási és vételi feltételek (Food)**” 10.4. pontja szerint a számlában adott engedmény elszámolására a számlára

vonatkozó általános szabályok szerint került sor. Külön szabályozták az utólagos (nem számlázott) engedményt (bónuszt). A bónuszt szerződésen alapuló – konkrét termékértékesítéshez közvetve kapcsolódó, nem számlázott – utólag adott engedménynek tekintették, s azt ennek megfelelően számolták el könyveikben. Rögzítették, hogy az utólagos engedmény értékéről az alperes pénzügyi értesítő levelet állít ki, és azt megküldi a felperesnek. A pénzügyi értesítő levél kiállítását követően az alperes a bónusz összegét az esedékes utalásaiból levonja. Amennyiben a megrendelőnek nincs esedékes utalása a szállító felé, a szállító átutalással köteles kiegyenlíteni a pénzügyi értesítő levélben szereplő összeget, a pénzügyi értesítő levél kiállítását követő 10 naptári napon belül.

- A teljesítményarányos bónusz stabil része a nettó átvett áruérték után változó százalékkulcs (1, 1,75, 2, 2,75 %) szerint, a fix bónusz 1, 1,75, 2 %-os mértékben került érvényesítésre. A MetSpa bónusz mértéke 3,3 % volt. A teljesítményarányos bónusz dinamikus része értesítő levelenként eltérő %-ban került meghatározásra. Az adatszolgáltatási díj 3,4 %-os volt. (G.40.082/2015/1/F/6 – 1/F/12 alatti iratok)

- 2008-2009. évben 11.844.431,-Ft teljesítményarányos bónusz (keresetlevél 1/F/11 alatti melléklet), 2009-2010. évben 28.440.842,-Ft teljesítményarányos bónusz dinamikus rész (F/10); 2009-2010. évben 28.343.669,-Ft teljesítményarányos bónusz stabil rész (1/F/6); 2008-2009. évben 2.510.893,-Ft fix bónusz (1/F/7), 2008-2010. években 34.963.679,-Ft ún. MetSpa bónusz (1/F/8), 2008-2010. években 3.546.619,-Ft utólagos engedmény (1/F/9) vonatkozásában küldött az alperes pénzügyi értesítő levelet a felperesnek, melyben szereplő bónuszok a felperes által számlázott vételárkövetelésből (beszámítással) levonásra kerültek.

- A 2010. január 1. napjától érvényes „**Kondíciós Megállapodás**” szerint az alperes vállalta, hogy adatokat szolgáltat a felperes számára a beszállított áruk forgalmáról és a készletről (II/5. pont), miután ez konkrét számlához vagy termékhez kapcsolható, ezért áfa terheli, havonta fizetendő, a teljes nettó átvett áru értékre vetített fix százalékos kulcs szerint.

- A kereset tárgyát képező utólagos kedvezményekről küldött pénzügyi értesítőlevél szerinti esedékesség, illetve az adatszolgáltatási díj tárgyában kiállított számla szerinti esedékesség minden esetben későbbi volt mint 2008. december 9. napja.

- A felperes 2013. november 29. napján kelt - az alperes által 2013. december 9. napján átvett - felszólításában az egyes utólagos kedvezmények és az adatszolgáltatási díj típusonkénti és összegszerű bontása mellett 122.166.752,-Ft tőke és annak a kifizetés napjától a visszafizetés időpontjáig járó törvényes késedelmi kamata megfizetésére szólította fel az alperest arra hivatkozással, hogy az utólagos kedvezmények megfizetésére vonatkozó szerződési kikötés a Kertv. 7.§ (2) bekezdés e) pontjába ütközik, így jogszabályba ütköző kikötésként a rPtk.200.§ (2) bekezdése alapján semmis, az adatszolgáltatási díj felszámítására pedig az alperes részéről nyújtott szolgáltatás nélkül került sor.

* * *

Az ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el és azt nem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a tényállást – a fenti kiegészítéssel – a felek által előterjesztett bizonyítási indítványok teljesítésével a jogvita elbírálásához szükséges és egyben elégséges körben feltárta, azt helyesen állapította meg. A keresetet az eljárására irányadó eljárásjogi rendelkezések lényeges megsértése nélkül bírálta el, így a másodlagos fellebbezési kérelem nem alapos. Az elsőfokú bíróság érdemi döntése – alapvetően jogi indokaira is kiterjedően – helytálló, így az ítéltábla annak megváltoztatására sem látott lehetőséget, s az elsőfokú ítélet indokolását csak a fellebbezésben foglaltakra tekintettel egészíti ki az alábbiakkal.

I.

Pergátló akadály fennállta, keresetösségi jog hiánya,

elévülés kérdése, eljárási hibák:

A fellebbezésben foglaltakkal szemben nem volt a jogvita elbírálása szempontjából jelentősége annak, hogy a felperes a kereset tárgyát képező valamennyi kedvezményhez kapcsolódóan a szerződést már nem tudta csatolni. A peres felek egyezően nyilatkoztak a vonatkozásban, hogy tartós jogviszonyukat egy keretszerződés szabályozta, és éves szinten, az egyes kondíciós kérdések vonatkozásában került sor szerződéskötésre, de előfordulhatott az is, hogy – akár hanyagságból, akár egyéb okból – nem kötöttek az adott évre vonatkozóan a keretszerződés alapján külön szerződést, s irányadónak tekintették a korábbi időszakra vonatkozóan írásban kötött szerződést. Emellett egyezően nyilatkoztak arról is, hogy a per tárgyát képező időszak vonatkozásában csak a felperes által már csatolt szerződésekkel rendelkeznek. (G.40.062/2017/4.sz. jkv. 1.-2.o.) Erre figyelemmel a rPp. 190. § (2) bekezdése alkalmazásának lehetősége nem merülhetett fel.

Helyesen ismerte fel azt is az elsőfokú bíróság, **hogy a fenti bizonyítási nehézségek nem lehetetlenítették el a felperes igényérvényesítését**, figyelemmel arra, hogy a rendelkezésre álló megállapodásokból, illetve a tartalmában és összesszerűségében nem vitatott pénzügyi értesítőlevelekből és számlákból, a GVH eljárása és a párhuzamos per irataiból is **rekonstruálható volt a felek jogviszonya**, megállapítható volt az alkalmazott bónusz, illetve az adatszolgáltatási díj e jogvita elbírálása szempontjából releváns tartalma. E szerződéseket erre a típusú jogviszonyra általánosan használta az alperes több száz beszállítóval kapcsolatban (G.40.062/2017/4. számú jegyzőkönyv 2. o. 2. bekezdés).

A keresetlevélhez csatolt szerződések, pénzügyi értesítő levelek, számlák, illetve a GVH határozata alapján **helyesen osztályozta két** (a TAB stabil és a TAB dinamikus részének megfelelő) **csoportra az elsőfokú bíróság az utólagos kedvezményeket**. A megosztás alapvetően a rendelkezésre álló iratok tartalmából és nem a perben beszerzett szakértői véleményből következett.

Ettől függetlenül rámutat az ítéltábla, hogy a **szakértői vélemény helyességével** kapcsolatos alperesi érvelést a rPp. 235. § (2) bekezdése alapján nem tudta figyelembe venni. Az elsőfokú bíróság G.40.062/2017/33/I. számú végzésével 15 nap határidőt biztosított a felek részére az észrevétel előterjesztésére. Az alperes jogi képviselője a felhívást 2019. szeptember 12.

napján átvette, észrevételét csupán 2019. november 4. napján – tehát elkéssetten – terjesztette elő, akkor sem az előírt formában, csupán e-mailben. A szabályszerűen csupán 2020. január 27. napján - az ítélethozatalt megelőző tárgyaláson – előterjesztett észrevétel figyelembevételét a rPp. 141. § (2) és (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jogszerűen mellőzte az elsőfokú bíróság, az azonos tartalmú alperesi érvelés figyelembevételét a rPp. 235. § (2) bekezdése kizárja.

Annak a - csupán az ítélethozatalt megelőző tárgyaláson felvetett - körülménynek sincs jelentősége, hogy az úgynevezett **MetSpa bónusz** vonatkozásában a Kft3. járt el, figyelemmel arra, hogy az eredetileg a M és S által létrehozott (utóbb a P részvételével is kibővülő) szerzési társaság a saját honlapján közzétett információk szerint is az említett kereskedelmi láncolatok megbízásából és nevében (teljesítési segédként) kötötte meg szerződéseit a szállítókkal (www.internetesoldal.hu -Rólunk rovat). A kereset elbírálása szempontjából nincs jelentősége annak, ha a jogsértés harmadik (közreműködő) személy igénybevételével valósult meg.

Minden alap nélkül hivatkozott arra az alperes, hogy a felperes a Cstv. 48. §-a szerinti igényérvényesítési határidőt elmulasztotta, keresetességi joga (mivel a követelése nem szerepel a közbenső mérlegben) nem áll fenn, ennek hiányában pedig igénye elévült. Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság azt, hogy a **Cstv. 48. §-a** szerinti felszámolói cselekmények kapcsán nem beszélhetünk jogszabályban megállapított keresetindítási határidőről, így annak kapcsán a Pp. 130. § (1) bekezdés h) pontja (a Pp. 157. § a) pontja), valamint a 4/2003. PJE határozatban foglaltak alkalmazása fel sem merülhet. A felszámoló azon eljárása pedig csupán **számviteli kérdésként jelentkezik, hogy nem tüntette fel a közbenső mérlegben a peresített igényt**, de ez nem érinti keresetességi jogát.

Az alperes által 2013. december 9. napján átvett **felszólító levél** egyértelműen a felek közötti szerződések egyes rendelkezései érvénytelenségére alapítottn hívta fel az alperest a per tárgyát képező időszak tekintetében a bónuszok és az adatszolgáltatási díj visszafizetésére. A kereset bontásának megfelelő összegekben jelölte meg az adatszolgáltatási díjat és az utólagos kedvezmények (bónuszok) különböző típusait, így a rPtk. 327. § (1) bekezdése szerinti, a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólításként az elévülést megszakította. A különböző bónuszok vonatkozásában a pénzügyi értesítőlevelek, az adatszolgáltatási díj vonatkozásában pedig a számlák e felszólítástól visszafelé számított 5 éven belüli esedékességet tüntettek fel, így a peresített követelés egyetlen eleme sem évült el

II.

A jogsértő magatartásokra vonatkozó szabályozás:

Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés 102. cikke (az EKSZ korábbi 82. cikke) szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen és **tilos** egy vagy több vállalkozásnak a belső piacon vagy annak jelentős részén meglévő **erőfölényével való visszaélése**, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre.

Ilyen visszaélésnek minősül különösen – egyebek mellett –

a) tisztességtelen beszerzési vagy eladási árak, illetve egyéb **tisztességtelen üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett kikötése;**

d) **a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától,** amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

Az Európai Unió Tanácsa a fenti Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló 2002. december 16-i **1/2003/EK rendelete** 8. preambulum bekezdése szerint: „A közösségi versenyszabályok hatékony érvényesítése és az e rendeletben foglalt együttműködési mechanizmusok helyes működésének biztosítása érdekében arra kell kötelezni a tagállamok versenyhatóságait és bíróságait, hogy a nemzeti versenyjognak a tagállamok közötti kereskedelmet érintő megállapodásokra és magatartásokra történő alkalmazásakor a Szerződés 81. és 82. cikkét is alkalmazzák.”

„Annak érdekében, hogy a belső piacon belül a megállapodások, a vállalkozások társulásainak döntései és az összehangolt magatartások számára egyenlő feltételek alakuljanak ki, a Szerződés 83. cikke (2) bekezdésének e) pontja alapján meg kell határozni a nemzeti jogszabályok és a közösségi versenyjog viszonyát. E célból elő kell írni, hogy a nemzeti versenyjognak a Szerződés 81. cikke (1) bekezdése alapján a megállapodásokra, döntésekre vagy összehangolt magatartásokra történő alkalmazása **nem vezethet az ilyen megállapodások, döntések és összehangolt magatartások megtiltásához, ha ezeket a közösségi versenyjog sem tiltja.**”

Ugyanakkor a tilalmazott magatartások tekintetében - ugyancsak a 8. preambulum bekezdés szerint - az az irányadó, hogy: **”E rendelet értelmében nem lehet a tagállamokat meggátolni abban, hogy területükön olyan szigorúbb nemzeti versenyjogot alkossanak és alkalmazzanak, amelyek tiltják vagy szankcionálják a vállalkozások egyoldalú magatartását. E szigorúbb nemzeti jogszabályok tartalmazhatnak olyan rendelkezéseket, amelyek a gazdaságilag függő vállalkozások irányában tanúsított visszaélő jellegű magatartást tiltják vagy szankcionálják.** „

Az EK rendelet 1. cikk (3) bekezdése szerint a Szerződés 82. cikkében említett **erőfölénnyel való visszaélés tiltott, anélkül, hogy ezt előzetes határozatnak kellene megállapítania.** A bizonyítási teherre vonatkozó 2. cikk szerint a szerződés 81. és 82. cikkének alkalmazásával járó bármely nemzeti vagy közösségi eljárás során a Szerződés 81. cikkének (1) bekezdése, a 82. cikke megsértésével kapcsolatos bizonyítási teher, a jogsértést állító fél vagy hatóság viseli.

A Szerződés 81. és 82. Cikke, valamint a nemzeti versenyjog viszonyáról szóló **3. Cikk (2) és (3) bekezdése** szerint „E rendelet alapján a tagállamok nem akadályozhatók meg abban, hogy a saját területükön szigorúbb nemzeti jogszabályokat alkalmazzanak a vállalkozások által folytatott egyoldalú magatartás tilalmára vagy szankcionálására. A közösségi jog általános alapelveinek és egyéb rendelkezéseinek csorbítása nélkül az (1) és (2) bekezdés nem alkalmazható azokban az esetekben, amikor a versenyhatóságok és a tagállamok nemzeti

bíróságai a vállalkozások összefonódásának ellenőrzésére vonatkozó nemzeti jogszabályokat alkalmazzák, illetve nem akadályozhatja meg a nemzeti jog azon rendelkezéseinek alkalmazását, amelyek alapvetően a Szerződés 81. és 82. cikkében előírányzott céltól eltérő célkitűzést szolgálnak.

E keretrendszerbe illeszkedik a kereset alapjaként megjelölt két nemzeti jogi rendelkezés is.

A Kertv. jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásokra vonatkozó szabályozása szerint

a beszállítóval szemben a **jelentős piaci erővel visszaélni tilos**. (7. § (1) bek.) A Kertv.7. § (3) bekezdése szerint a **jelentős piaci erő fennállta** az alperes viszonylatában nem volt vitatott.

Ilyen visszaélésnek minősül – egyebek mellett – különösen:

- a beszállítónak a kereskedővel, illetve más kereskedővel **kialakítandó üzleti kapcsolataira vonatkozó indokolatlan feltételek előírása**, különösen a legkedvezőbb feltételek alkalmazásának kikötése, ennek visszamenőleges érvényesítése, illetve annak előírása, hogy azonos időszakra adott termékre csak az adott kereskedőnek biztosítson akciót, valamint a kereskedő védjegyével vagy márkanevén árusított termék gyártásának előírása a beszállító számára a beszállító bármely termékének forgalmazása érdekében; (Kertv. 7. § (2) bek. e) pont)

- a különféle - különösen a **kereskedő beszállítóinak listájára vagy árukészletébe való bekerülésért, más, a beszállító által nem igényelt szolgáltatásokért fizetendő - díjak egyoldalú felszámítása** a beszállítónak; (Kertv. 7. § (2) bek. f) pont)

A Tmftv. 3. § (1) bekezdése szerinti tilos tisztességtelen forgalmazói magatartásnak minősül – egyebek mellett - a kereskedő részéről vagy harmadik közreműködő szereplő igénybevitelével történő módon a beszállító által nem igényelt, illetve érdekeit nem szolgáló szolgáltatások igénybevitelének előírása, illetve e szolgáltatásokért, díj - bármilyen jogcímen történő - felszámítása a beszállító felé. (Tmftv.3.§ (2) bek. ec) pont.)

III.

A kedvezmények jogsértő jellege, illetve a korábbi

határozatok kötőereje:

A párhuzamos perben a Kúria Gfv.VII.30.432/2017/17. számú ítéletében rámutatott, hogy a közigazgatási perben is felülbírált GVH határozat vonatkozásában megállapított jogszabálysértés (a Kertv. 7. § (2) bekezdés e) és f) pontja sérelme) a polgári perben nem vitatható. Arra azonban helyesen hivatkozott az alperes, hogy a GVH határozata és a közigazgatási perben született ítélet **kizárólag a TAB stabil és dinamikus része és a vizsgált**

időszak vonatkozásában állapította meg a jogsértést. Így az ezen kívül eső kedvezmények és időszakok tekintetében önálló értékelést kíván, hogy a fenti eljárás során az e két kedvezmény kapcsán értékelt szempontok fennállnak-e, s erre figyelemmel a magatartás jogszabályba ütköző jellege mennyiben állapítható meg.

A TAB stabil és a TAB dinamikus részét meghaladó kedvezmények körében az alperes a Kertv. 7. § (2) bekezdés e) és f) pontja szerinti törvényi tényállási elemek megvalósulását minden alap nélkül vitatta. A fenti értékelést helyesen végezte el az elsőfokú bíróság, a csatolt és beszerzett iratokból és – az ítéltábla által is aggálytalannak tartott – szakértői véleményből megállapítható volt, hogy a TAB stabil részével lényegi tartalmában megegyező kedvezmény a fix bónusz, a MetSpa bónusz és az utólagos engedmény, míg a TAB dinamikus részével megegyező tartalmú a 2008.-2009. évekre felszámított teljesítményarányos bónusz. Annak sincs jelentősége, hogy a GVH határozata kifejezetten nem utalt a jelen per feleinek jogviszonyára, s csak az alperes jellemző gyakorlatát vizsgálta és minősítette. A felek jogviszonya ugyanis az általánosan tapasztalt alperesi gyakorlattól eltérő jegyeket nem mutatott. A GVH által vizsgált szerződéstípus és a per tárgyát képező szerződések tartalmi azonosságát az alperes nyilatkozata is alátámasztotta.

Valamennyi kedvezményfajta vonatkozásában érvényesült az, hogy **azokat egyoldalúan, elfogadható indok, szembeállítható alperesi szolgáltatás nélkül számította fel az alperes**, így a Kertv. 7. § (1) bekezdése szerinti **jelentős piaci erővel visszaélés** – annak a Kertv. 7. § (2) bekezdés f) pontja szerinti fordulata – megvalósult. A következetes bírói gyakorlat szerint jelentős piaci erővel való visszaélést valósít meg a díj kikötése, ha a mögött nem áll kereskedői erőfeszítés, ennek megfelelően nem számítható fel díj, ha annak háttérében ellenszolgáltatás nem áll, vagy csak látszatszolgáltatás (a polcra, árukészletre, beszállítói listára kerülés) áll.

Az ennek megítélése kapcsán útmutatóul szolgáló - az európai vállalatközi élelmiszer és nem élelmiszer ellátási lánc mentén alkalmazott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló - ún. **”Zöld Könyv” 2.1. pontja** szerint a szerződéskötés szabadságából kölcsönös előnyökhöz jutás érdekében a feleknek képesnek kell lenniük **a szerződéses feltételek tényleges megtárgyalására**. Mindazonáltal bizonyos esetekben, ha az egyik szerződő fél erősebb alkupozícióval rendelkezik egyoldalúan feltételeket szabhat a gyengébb félnek – ezáltal túlzott mértékben úgy formálja az üzleti kapcsolatot, hogy az kizárólag az ő saját gazdasági érdekeinek kedvezzen. A szerződő fél használhat pl. jelentősen kiegyensúlyozatlan feltételeket, és alkupozíciójának köszönhetően ezeket nem fogja egyenként megtárgyalni. Ilyen helyzetekben a gyengébb fél adott esetben nincs olyan pozícióban, hogy visszautasítsa az ilyen egyoldalúan rákényszerített kedvezőtlen feltételeket, mivel fél attól, hogy nem kötik meg a szerződést, vagy akár teljesen ki is zárják az üzletből. A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat egyik típusa az úgynevezett **„fordított árrés” gyakorlata**, mely abból áll, hogy az áruk felvásárlását valamely kiegészítő szolgáltatáshoz kötik, melyet díj ellenében ajánlanak a beszállítónak. Ezek **csak akkor tekinthetően jogszerűnek, ha valós szolgáltatáshoz kapcsolódnak, arányosak, felszámításuk átlátható módon történik.**

A fentiek értelmében az alperesnek a puszta forgalmazást meghaladó teljesítményt kellett volna igazolnia. A per tárgyát képező kedvezmények azonban a puszta forgalmazás ténye alapján és - a fix bónuszok vonatkozásában - az elért forgalom mértékétől függetlenül kerültek alkalmazásra. A TAB dinamikus részére vonatkozó kikötés érvénytelenségének

fellebbezés szerinti megszorító értelemezésére nincs mód annak függvényében, hogy a kitűzött célforgalmat a kereskedő mennyiben érte el. Ahogy azt a GVH határozata is **megállapította a dinamikus TAB sem különbözik a fix bónuszoktól érdemben**, mert a TAB dinamikus része szerinti célforgalom elérésére az alperes semmilyen kötelezettséget nem vállalt, s a célforgalom elérésének hiányában is megillette a kedvezmény, csupán annak mértéke volt kevesebb, így e kedvezmény sem működött valós ösztönzőként.

Azt a jelentős piaci erővel bíró alperesnek tartozott volna igazolni, hogy – állításának megfelelően – nem csupán az utólagos kedvezmények egyes részelemei, hanem azok alkalmazása vagy elvetése kapcsán is **volt érdemi alkupozíciója a felperesnek**, s a megállapodás valóban kölcsönös gazdasági érdekek figyelembevételével melletti konszenzust tükrözött. (Kúria Kfv.II.37.544/2017/10.sz. ítélet; BH2018.178). Ezt az alperes nem tudta igazolni. Nincs jelentősége annak, hogy valamilyen szintű véleményeltérést fogalmazhatott meg a felperes a szerződéstervezetekkel kapcsolatban, mert a peradatok által igazoltan nem volt érdemi alkupozíciója (GVH határozat 42. pont), s magát a kedvezmény alkalmazását nem, legfeljebb annak mértékét vitathatta. (GVH határozat 44. pont). A fentieket igazolja az is, hogy a hatályon kívül helyezést megelőző eljárási szakban (2017. március 20. napján) előterjesztett fellebbezési ellenkérelmében maga az alperes hivatkozott arra, hogy a bónusz kikötés, illetve az adatszolgáltatási díj nélkül a felek nem kötötték volna meg a szerződéseket (fellebbezési ellenkérelem 6. oldal 4/c. pont). Emellett a párhuzamos perben is igazolódott az az alperesi gyakorlat, hogy amennyiben a bónuszrendszerben a felek nem tudtak megállapodni, a szerződés nem jött létre (BH 2018.178), emiatt nincs jelentősége annak, hogy a bónuszok tekintetében igényelte-e a felperes a szerződés módosítását.

IV.

Az adatszolgáltatási díj:

A fellebbezésben foglaltakkal szemben - indokaira is kiterjedően - osztja az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben is, hogy az adatszolgáltatási díj előírásával az alperes megvalósította a Tfm.tv. 3. § (2) bekezdés ec) pontja szerint tilalmazott magatartást.

Semmi nem támasztja alá azt az alperesi állítást, hogy tárgyalás révén, a felek közös akarategyezésének megfelelően került alkalmazásra e díj. Emiatt az **a beszállító által nem igényelt szolgáltatásnak minősül**. A III. pont alatt kifejtettek értelmében e díj nélkül nem kötötte volna meg a szerződést az alperes.

Teljesült a törvényi tényállás másik önálló feltétele is, mely szerint az adatszolgáltatás – ha meg is valósult – **a felperes érdekeit nem szolgálta**, s a III. pontban foglaltak szerinti látszatszolgáltatás kategóriába tartozik. A felperes részben saját logisztikai adatbázisa, részben területi képviselői információi alapján - az alperes által alkalmazási indokként megfogalmazott - gyártási és forgalmazási tevékenységéhez szükséges - szinten a kérdéses adatok birtokában kellett, hogy legyen.

V.

A részleges érvénytelenség:

A felek szerződéseiben alkalmazott - a III. és IV. pontok szerint - jogsértő kikötések következtében a szerződések részleges érvénytelenek.

Kertv. 7. §-ában tilalmazott magatartások esetén a 9. § utaló rendelkezése alapján alkalmazandó Tpvt. 21. §-a megsértésének esetén is irányadó Tpvt. 77-78. §-ai szerinti jogkövetkezmények irányadók a GVH eljárása során. A jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozással szemben kiszolgáltatott helyzetben lévő beszállító védelme – ahogyan arra az elsőfokú bíróság helyesen utalt – Tpvt-ben meghatározott, a rPtk. 200. § (2) bekezdésében írt „más jogkövetkezmények” mellett is indokolt a jogszabályba ütköző szerződési rendelkezés érvénytelenségének megállapítása, s az érvénytelenség jogkövetkezményének levonása. Az adatszolgáltatási díj vonatkozásában pedig a Tmftv. 3.§ (3) bekezdése maga mondja ki a tilalom megkerülésére irányuló szerződési kitétel semmisségét.

Tévesen hivatkozott arra az alperes, hogy a kedvezmények rendszere nem választható le a szerződés fő tárgyáról (az ár meghatározásáról), emiatt a részleges érvénytelenség szabályai a perbeli esetben nem is alkalmazhatók. E tekintetben az elsőfokú bíróság azon álláspontja a helyes és az irányadó bírói gyakorlattal összhangban álló, mely szerint a kedvezmények nem az ár részét képezik (éppen az alperes emelte ki a kedvezményeket az árból, azok utólagossá tételével), csupán az ármeghatározási mechanizmusnak a részei.

A részlegesen érvénytelen kikötésekre jogot alapítani nem lehet (1/2010. (VI.28.) PK vélemény 2. pont). A rPtk. 239. § (1) bekezdésében foglaltakkal szemben a rPtk. 4. és 5. §-ába ütközne alperes azon érvelésének elfogadása, hogy az érvénytelen rész nélkül a szerződést nem kötötte volna meg. A jelentős piaci erejével visszaélő alperes az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása alól a fenti hivatkozással nem mentesülhet, az így kieső rendelkezések alapján a felperes által nyújtott – összegszerűségében nem vitatott - kedvezmény visszafizetésére köteles.

A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült költségeit maga viseli, a felperes oldalán megtérítendő másodfokú költség nem merült fel.

Dr.Szalai György s.k.
Dr.Ferenczy Tamás s.k.
a tanács elnöke
bíró

Dr.Mészáros Zsolt s.k.
előadó bíró